

EPERJESI LAPOK

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 12 K., félévre 6 K.,
negyfelévre 3 K. — f.

Hirdetési díj: Háromhastós petit sor egyszeri hirdetése 30 fillér;
többhastós hirdetésért jutányosabb. Nyitlér: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, ... az Eperjesi Magyar
Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának
... hivatalos közlönye. ...

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomdája Eperjesen.
Fő-utca 59. sz.

Megmozdult a tanító-ság.

A nemzet napszámóinak, a magyar tanító-ság 32,000-nyi tömege immár megmozdult. Ha ez a nagy testület szét nem volna forgácsolva állami, községi, különböző felekezeti és társulati tanítók szerint, akkor a benne rejlő intellektuális erejével és az általa betöltött hivatásnak mindenki által elismert nagy fontosságánál fogva már régen kivívta volna emberi jogait. A munkásság már régen tudatára ébredt az egyesülésben rejlő előnynek, de a nép tanítóinak a szenvedések hosszú és kínos kálváriáját kellett megjárnia, míg azoknak nagyobb része a Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetsége név alatt országos és egységes testületté alakult.*

A türelemhez szokott tanító-ság még szövetkezve sem zavart volna sok vizet. Ámde utolsó csalódása elkészerítette az egész testületet. A csalódást a képviselőház elé terjesztett jövő évi költségvetés hozta meg számukra. A majdnem két milliárdos költségvetésben mindenkinek jut, csak a tanítóknak kulturemberhez valóban nem méltó mostani fizetésének az emelésére nem.

A tanítók kívánsága mindössze az volt, hogy adjanak nekik annyit, a mennyivel az állami tisztviselők jelenleg megelégedve nincsenek. Hangos a panasz, hogy az állami tisztviselők a mai hallatlan drágaság mellett fizetésükből nem képesek megélni. Ez igaz. Ezt legmagasabb helyen is elismerték. Sőt, ha legrózsásabb reményeik is teljesülnek, a nagyobb családú

* Nem tévesztendő össze a destruktív irányú Magyarországi Tanítók Szabad Egyesületével *Szerkesztő.*

tisztviselő még azután is szűken fog kijönni a fizetéséből. Hogyan tudjon már most a tanító a mai drágaság mellett abból a szégyenletesen kis alamizsnaszámba menő dotációból megélni, ha még tekintetbe vesszük, hogy a tanító rendszeren nagyobb családdal van megáldva?! A közoktatásügyi miniszter be is látta a fizetés-rendezés szükségét.

De nyilvánosságra jutott a költségvetés. Ebből szomorúan látta a tanító-ság, hogy ismét gazdagabb lett — egy csalódással. Mindössze annyi történt, hogy 500 ezer koronát fölvettek a budgetbe az állami tanítók lakbérilletményének némi emelésére. Ez a költségvetés hozta meg az utolsó csalódást, a mely a magyar tanító-ságot talpra állította.

Az Országos Szövetség december 8-ikán a régi képviselőházban tartandó nagygyűlésre hívta meg a tanítókat. A gyűlés egyetlen tárgya lesz a *fizetés-rendezés*. A tanító-ság előreláthatóan impozáns módon fog felvonulni. Gyűlés után az összes jelenlevők a közoktatásügyi, pénzügy- és belügyminiszter elé járulnak nem kérni, hanem teljes tisztelettel követelni annyi fizetést, a mennyit más, hasonló képesítésű állami tisztviselő máris élvez, azonkívül megfelelő drágasági és családi pótlékot.

Nemcsak mi magunkért, hanem a magyar nemzeti kulturáért — a mely végre is nem lehet teljesen közömbös a nemzet sorsát intéző tényezőkre — remélni szeretnők, hogy a kormány a tanító-ság jogos kívánságait teljesíteni fogja.

Kétszeres okunk van elvárni, hogy az említett tényezők és az egész magyar társadalom

hathatósan felkarolja a néptanítók ügyét. Először is tartozásuk van a tanító-sággal szemben, mert lett legyen szó bármily társadalmi akció-ról, a melyet önzetlenül, lelkesedéssel és *ingyen* kellett szolgálni, a tanítók voltak mindenkor a legalkalmasabb, legaraválóbb közegek, és szinte természetesnek tartották és tartják, hogy a tanító kell, hogy a humanizmus és magyar kultúra apostola legyen. És minthogy a magyar tanító-ságban nem csatlakoztak: az illetékes köröknek viszont legszentebb kötelességük, hogy be ne dugják fülüket, a mikor az apostolok tábora kenyeret kér. Másodszor pedig a jövőre való tekintettel is le kell róniok tartozásukat az illetékes tényezőknél, mert a melyik adós nem fizet, annak többé nem hiteleznek.

Ne értsenek félre. A tanítói hivatást nem akarom egyszerű adás-vevési szerződéssé sülyesztetni. Mint tanító én tudom legjobban, hogy a lelkes tanító áldásos működését eléggé értékelni nem is lehet. Ebből azonban nem következik az, hogy a tanító-ságtól mindent elvárjunk, de semmit se nyújtsunk neki. Nem kívánjuk teljes egyenértékűt a mi munkánkhoz, hanem azt igenis követeljük, hogy úgy a magunk, mint családunk megélhetését teljes mértékben bizt. sítsák, még pedig tekintet nélkül arra, hogy állami vagy felekezeti iskolában szolgáljuk a magyar népoktatás ügyét.

E nélkül a magyar népoktatásügy, a magyar kultúra nemcsak fejlődni nem fog, hanem a magyar tanító-ság anyagi züllésével párhuzamosan, a magyar nemzet külső és belső ellenségeinek gaudiumára egyre sülyedni fog. A ma-

TÁRCZA.

Naplótöredék.

1. Gyermekkorom színes álma,
Ha megjelent étem egén;
Ugy érzem, hogy boldog vagyok,
Mint egykoron... nagyon régen...
2. A mikor még csodaszépnek
Láttam mindent... És szerettem...
Boldogságról ábrándozva
Futkároztam tündérkertben.
3. Jertek vissza! Szép álmaim.
Ha valóra nem váltok már;
Hadd legyek még egyszer boldog,
Csak még egyszer... óráig bár.

Szomorú őszi alkonyat. Kisért a mult, az emlékek. De a sok szomorú emlék közül egy elfakult kis gyermek-napló, naiv kis rajzok kerülnek kezembe, s ím az elfakult sorokból láng csap felém s víz messze... messze a multba.

Lapozgatva benne, kezembe kerül egy kis árvalányhaj-

csokor. Megilletődve nézem, s míg könnyes szemmel reáborulok megcsap a multak illata. Szememet behúnyva, felidézem boldog gyermekkorom legboldogabb évét.

Régen volt, talán csak szép mese.

A téli alkony utolsó hideg fényét szórja az elhagyatott, hóval borított országútra. A nap utolsó sugarával megaranyozza a tájat, talán könnyőreletből, hogy a magányos fogat utasait egy kis melegség, egy kis derű fogadja új otthonukban.

Kíváncsi gyermekszemek elől végre felbukkan egy gémes kút s közvetlen mellette egy hosszú, csárdászerű épület nyitott tornáczczal. A kocsi megáll. Riadtan kérjük, hogy mi a baj? Semmi, csak helyben vagyunk.

Új otthonunk a Csepel-sziget egy elhagyatott pusztája. Édesanyám sirva borul a kocsi, e vigasztalan elhagyottság láttára, míg édesapám fájó, keserű mosollyal tessék be.

Egy lompos, morózus fehér juhászutya fogad a küszöbön, barátságatlanul morogva.

Habozva lépünk egy alacsony, füstös, tágas helyiségbe; gyermekfantáziánkat megkapja egy nagy nyitott tűzhely, hosszú dróton lógó füstös lámpa, egy pár betyárforma legény duhaj éneke.

A révczárdá ezen ivószobáján keresztül jutunk — más alkalmas helyiség hiányában — ideiglenes «lakosztályunkba», mely három tágas, alacsony, sötét, tölgyfaburkolatú, gerendás, rácsosablakú szobából áll.

Az úri kényelemhez szokott, elkényeztetett fővárosi gyermek szemében mindmegannyi érdekes, soh'se látott dolgok!

Ez volt bevonulásunk új otthonunkba.

Édesapám, barátai és állítólagos szakértők unszolására, a Csepel-szigeten, «Lakihegy»-pusztán egy agyagtelepet vásárolt, s otthagya mindent, a jólétet, a biztos megélhetést, vagyonát egy nagyszerűnek ígérkező vállalatba, egy téglagyár építésére szánta.

Édes jó apám, te rajongólelkű idealista, ki azt hitted, mindenki oly nemes, oly igazlelkű, mint te, de megcsalódtál! De ez ne fájjon neked, lásd, gyermeked

Itt az idő, most vagy soha

Nagy czipővásár feltűnő, leszállított árban

Versenyárak
a kirakatban
láthatók

GOLDBERGER HENRIK

czipő- és úridivat-üzletében ■■■ Eperjesen.

Versenyárak
a kirakatban
láthatók

gyar tanítói kar tisztességes ellátása nélkül a magyar állameszme merő fantom. Ezt meg kell végre érteniök az illetékes tényezőknél. De nemcsak megérteniök, hanem e szerint cselekedniök. És itt nem szabad visszariadni az áldozattól. Ez hazafias kötelesség.

A magyar néptanítás végére is az elviselhetlen nyomortól kényszerítve és a csúfos mellőzésektől felháborítva immár abbahagyta siránkozó könyörgését, a melylyel legfölbjebb lenézést vagy sajnálkozást ért el, és kezébe vette sorsa intézését ő maga. A módokat és eszközöket céljának elérése érdekében maga fogja megválasztani. Ezt nagyban attól fogja függővé tenni, hogy mily magatartást tanúsítanak vele szemben azok, a kiknek a magyar nemzet sorsának az irányítása kezükben van. Hangunk talán szokatlan lehet, a küzdelem módja talán nem fog köztetszéssel találkozni. Egy azonban bizonyos és afelett nyugodt lehet mindenki: Szíve minden hevületével, agya minden gondolatával elszánt apostola akar lenni és lesz is minden magyar tanító a magyar állameszmének. Ez a mi vezérgondolatunk akkor is, a midőn kenyeret követelünk!

Székely Adolf,

A SÁROSVÁRMEGYEI ÁLT. NÉPNEVELŐ-EGYESÜLET főjegyzője.

Berlini levél.

Berlin, 1911. évi november 22.

Midőn kezembe veszem a tollat, hogy ezen hatalmas emporiumból az EPERJESI LAPOK hasábjain szülővárosom olvasóközönsége elé lépjek, azt hiszem, hogy Eperjesen — hol olyan nagy a hivatásos jogászok és olyan tekintélyes egy virágzó jogakadémia fiatalágának száma, — érdeklődésre számíthatok akkor, ha közlök egyet-mást a berlini egyetemi viszonyokról, melyek megismerésének vágya és főként a római joggal való beható foglalkozás célja, engem, jogi tanulmányaimnak itthoni befejezése után, ide vezérelt.

A berlini egyetem jogi fakultásának nagyszámú hallgatói között elég nagy azon — különféle országokból ide özőnlő — hallgatók száma, kik úgy, mint jómagam — már otthon szerzett diplomával a kezükben — behatóbb ösmeretek szerzése céljából jönnek ide.

Egyik előadás hallgatása alkalmával, jobboldali szomszédom egy Tomszk városából való orosz, másik szomszédom egy — nem tudom milyen nemzetiségű — szerencsés doktor volt. Az egyetem és különféle könyvtárak falain belül, a különféle tudományos felolvasások hallgatóközönsége körében, lépten-nyomon a legkülönfélébb nemzetek egyes képviselőivel találkozáva már nem is csodálkoztam azon sem, midőn a «Colonial

e reátok nézve szerencsétlen, szomorú évből meríti legszébb emlékeit s ez emlékek édesítik, aranyozzák be egész életét.

Új környezetünkben hamar mult az idő.

A csárdából átsíró fuvola hangját és fájó, szép betyár-nótákat hányszor haligattuk, ágyacsánkban összebújva, tágra nyit szemmel és elfojtott lélegzettel, ezek voltak a betyárromantika enyhe, méla akkordjai.

Sokszor vészes lárma riadtunk, a betyárok mulattak. Vad, marcsona legények voltak mind, a legtöbbje hirhedt lótolvaj. Szülőink féltve őriztek szerencsétlen szomszédságunktól, de ez egy okkal több volt úgyis élénk fantáziával megáldott gyermekek kíváncsiságának felköltésére. Ha tehettük, átszöktünk hozzájuk, hol megjelenésünket áhítatos csend követte. Lélektanilag meg tudom érteni a hatást, mit rájuk tettünk, a vad, marcsona legényeket megkapta a füstös lámpa alatt remegő, ijedtnézésű három gyermekleány tisztasága, ártatlansága, kikben valami túlvilági lényeket láttak. Hamar barátkoztunk meg velük. Áhítatosan hallgattuk naiv meséiket, de soha egy durva szót nem hallottunk tőlük; megható volt, vadságukat mennyire enyhítette az a végtelen gyengédség és ragaszkodó szeretet és tisztelet, melylyel állandóan körülvettek bennünket.

Látom Stankót, egy öreg, 15 évig börtönviselt gonosztevőt, a mint sirva térdepel előttünk és csókolja kezünket, míg a többiek könnyezve állnak körül, midőn nem sok idő múlva örökre búcsút mondtunk nekik.

Tavaszi volt, felejthetetlen szép tavasz.

Házunk mellett egy végtelen nagy, gyönyörű kert terült el, régi korhadat kőlépcsők vezettek le fokozatosan egész a Dunáig.

Museum» bejárata előtt egy chinai portás nyitott ajtót és nyomta kezembe ezen nagyszerű múzeum prospektusát.

Nem is csodálkoztam már azon sem, midőn a különféle nemzetek egyes képviselőinek körében megismerkedni szerencsém volt egy — ugyancsak tanulmányok céljából ide érkezett — öreg úrral, a Jeruzsálemben megjelenő HAÖR (Világosság) című lap tudós szerkesztőjével, Eliezer Ben Jehuda úrral, ki a most megjelenő nagy zsidószótár írója és a jeruzsálemi egyetem leendő tanára.

Ezen lélekemelő tapasztalataim közepette fádalmasan érintett csak az, hogy horvát kollegák itten mint osztrák alattvalók, erdélyi szászok pedig mint önálló ország polgárai jelentkeztek az egyetemi immatrikulatióknál.

A berlini egyetem előadási termeibe lépve, ellentétben a budapesti m. kir. tud.-egyetemmel, hol a termek csak úgy konganak az ürességtől, zsúfolt termeket találunk, a melyekben a hallgatók egy része állva kénytelen az előadásokat végighallgatni.

Ezen zsúfoltság oka — eltekintve a fiatal, még nem végzett hallgatók nagyobb kötelességérzetétől és nagyobb szorgalmától — főként azon, általam előbb vázolt körülményben keresendő, hogy nagyszámú a már egyetemet végzett, így tehát céljaikat komolyabban szem előtt tartó hallgatók száma. És ebben rejlik ismét egyik oka a berlini egyetemi előadásokon észlelhető csendnek és az előadó tanárral szemben nyilvánuló nagy tiszteletnek.

Míg tehát a budapesti egyetemen a tantermek üresek, — de ha a beiratkozott hallgatók az előadásokat tényleg látogatnák, ezen termek a beiratkozott hallgatók felvételére tényleg szűkeknél bizonyulnának, — addig a berlini egyetem tantermeinek térfogata a mindenkor megjelenő hallgatószám felvételére nem elegendő, úgy, hogy ezek mindig a túlszűfolttség tüneteit mutatják.

A legtöbb tanár elméleti előadásai mellett u. n. privát kurzusokban oktatja azon, csak korlátozott számban felvett hallgatókat, kik — ezt külön kérelmezve — megfogadják, hogy ezen kurzusokon dolgozni és ezekre óráról-órára, külön készülni is fognak.

Ilyen kurzusban hallgatjuk pl. hírneves római-jogi professzorok ama előadásait, melyekben a régi nagy római jogászok eredeti művei alapján magyarázzák a római jogot, magyarázva ugyancsak eredeti művek alapján a római jog forrásait és ilyként igyekeznek vezetni a «cupida legum inventus»-t, a római jog beható, oknyomozó ismeretéhez.

Mintha a nagy Justinianus kora elevenednék fel lelki szemeim előtt! Gaius négy kommentárját, Ulpianus reguláit, Papinianus responsumait stb. eredetiben olvasák a kezdő jogászok, míg az érettebbek — a nyelvvezetnél fogva jóval nehezebb — Digestákat és Justinianus Codexét interpretálják és igyekeznek ilyként — a tanárok bölcs és türelmes magyarázatai és útbaigazításai kapcsán — a régi római jogászok ellenkező jogi meggyőződési mérlegelésével, maguknak teljes képet alkotni.

A kertből, a Heliotrop, Alkermes és más ismeretlen, bódító illatot terjesztő cserjékből és bokrokból volt látható, hogy kert és ház valamikor jobb napokat láthattak.

Érzem az ákác mórortó illatát, hallom a víz csobogását, újra hatalmába kerít ez elvarázsolt kert végtelen poézise.

Volt egy kedvencz helyem, egy mélyen a Dunába hajló vén fűzfa. Ennek ágain fekvve, órákon át elmélázva néztem a vizet.

Hajamba virágot és fátyolt tűztem, s hangulataim szerint egyszer Ophéliának, máskor meg vízitündérnek képzeltem magam.

Ábrándoztam, a miről egy 8-éves gyermek álmodozhat, tündérekről, nimfákról, kik hívogattak, kik meséltek gyönyörűséges szép meséket.

Gyermekjátékaink elválaszthatlan pajtása egy öreg, hűséges szolga volt, ki híven követett a balsorsba, nem akarva tőlünk megválni.

Látom az öreget, vörösbe játszó hosszú ősz hajával és szakállával, fején egy nyíttes matróz-sapkával — fiatal korában tengerész volt —, szájában állandóan egy kis kurta pipával.

Gyermekéveim hű öre, te kedves öreg, légy áldva halóporodban is!

Estéknél holdtöltekor lesett már ránk az öreg Oster Ees s mi boldogan követtük a kerten át, le a Dunáig.

Ott a parton elbújva, lestük a vízitündéreket.

Az öreg előtt meglevenedhetek régi tengerész-históriák, halkán, meggyőzően beszélt, s mi tényleg lázban égve, láttuk a nimfákat táncolni a vízben, a holdtól bűvösen megvilágított aranyhajukban csillogott

Az ilykénti előkészületek mellett és ezekkel kapcsolatosan — odahaza irásbeli dolgozatok készítenők, mely tanítási mód szükségessé teszi, hogy itten — úgy, mint ezt többi doktor kollégáim is megteszik — nagy, vaskos foliánsokat tartalmazó táskát cipeljek az előadásokra, minék híre — kisebb csomagot cipelő, kis gimnázista öcsém előtt — tekintélyemet nagyon hátrányosan befolyásolja.

Míg a kötel zően előírt tantárgyak összefüggő előadásánál a vezető tanár a nagy hallgatóság összességének prelegálva, a tárgy összefüggő ösmeretét célozza, addig a privát kurzusok csekélyebb számú, többnyire már érettebb hallgatóinál a szak tárgy egyes, kiszemelt ágainak tüzetes, beható, a legcsekélyebb részletekre is kiterjedő tárgyzása képezi a célt. Utóbbi folyománya azután az, hogy ezen kurzusok már érettebb hallgatóinak, kik már az illető tárgy általános ösmeretével bírnak, módjukban áll az illető tárgy leg-behatóbb ismeretét elsajátíthatni.

Ha mindezekhez hozzáveszünk még azt, hogy a komolyan tanulni akaró ifjúság részére könyvek tömege, a tudományos irodalom egész tárházát nyújtó, remekül felszerelt könyvtárak állanak rendelkezésre, akkor nem lehet csodálkozni azon, hogy más nemzetek már egyetemet végzett fiatal doktorainak egész raja tódul évente Berlinbe, honnét — ismeretekben gazdagodva — visszatérve, kell, hogy szeretettel emlékezzenek vissza a Németbirodalom eme hatalmas tudományos gócpontjában eltöltött időre.

Dr. Sztelho Zoltán.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Államsegély. A nm. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 78,729/1911. számú magas rendeletével a Széchenyi-körnek 1911. évre 1500 kor. államsegélyt utalt ki. A nagylelkű adományért ez úton is hálás köszönetet mond a Kör elnöksége.

A IV-ik népszerű előadás december 3-ikán, vasárnap d. u 5 órakor a Széchenyi-kör nagytermében lesz. Műsor: Ének, előadja a gör. kath. tanítóképezde énekkara. A kivándorlás, Radó Antaltól. Előadja Tomai Mátys. A Magas-Tátra 90 színes képen. Bemutatja Peskö Ödön, kollégiumi főgimnáziumi tanár. Ének, előadja a gör. kath. tanítóképezde énekkara.

A Kör második zeneestélyét december 6-án, szerdán, esti 6 órakor tartja meg. Az estélyt Becht József rendezi a következő műsorral:

1. Katonazene.
2. a) Stavenhagen: Caprice; b) D'Albert: Gavotte et Musette; c) Liszt: Rapszódia. Előadja: Wehner Géza zongoraművész, a Kör vendége.
3. Monte-Carlo. Rokoko. Tavaszzal. Idill. Te, meg én... A szép Melitta. Bálban. Ad astra. Költemények. Irta Fischer Miklósné Jeszenszky Matild, szavalja Tirscher Sári, a Kör vendége.

a gyémánt és drágakő. Reszketve, összebújva hallottuk a vízbefultak, a hajótörtek rémes sóhajait, hallottunk aztán még csodás zenét, felejthetetlen szépet. — Gyermekkor, óh csodás gyermekkor!

Pár lépésnyire kertünkől egy 4—5-méteres domb emelkedett, középen egy kráteres mélyedéssel, állítólag ez volt Attila sírja.

E dűsan árvalányhajjal benőtt domb fantáziánk nagy táplálékot nyújtott, s egy gyönyörű verőfényes reggelen felfegyverkezve ásóval és kapával, hozzáláttunk a temérdek kincs és drágakő felkereséséhez. Csillogó szemmel, lázasan serénykedett a hat kicsi kéz, és im egyszerre csak — majd fél napi munka után — csillogva koppan valamin az ásó. A megilletődéstől sápadtan, remegve nézzük a «kincset». Valami fehér-ség csillámlik a fölvetett homokban s mi izgatottan próbáljuk kiemelni, de óh, a remélt aranykorona, ékszer és pénz helyett egy valamikor régen elásott ló koponyacsontjai kerülnek napvilágra! E nagy csalódás pár napra nagyon levert.

Gyönyörű nyár volt, nem emlékszem esőre, szomorú napokra.

Egy öreg, dohányzagú német tanító járt a Dunán át minket tanítani, de egy szép nap a háborgó Dunától annyira megrémült, hogy legnagyobb örömnkre ez az örömcsoport is szerencsésen elmúlt tőlünk. Örültünk az életnek, a hogy csak a gyermekszív tud annak örülni.

Volt egy kedves lovunk, a «Bársony»; csikó még, vad, szilaj, mint kis gazdái, nagyon okos, értelmes volt, a kisebbek ugrálhattak lábai körül, de hogy mozdult volna meg. Mi nagyobbak nyereg nélkül, fűmódjára ültük meg s hajsoltuk sokszor órákon át. Nekem legnagyobb örömöm volt versenyt futni a széllal, a ló sörénye

4. a) Tsaikowsky—Tolstoi: **A bál közepében**; b) Delibes Musset: **Kis Kató**. Énekli: *Huszovszky* Emmy, a Kör tagja.

5. **Katonazene.**

Örömmel regisztráljuk, hogy látjuk, hogy a Kör zeneszakválasztmányának tagjai és az estélyek rendezői ismét fölkarolják a Kör eredeti törekvését: a szereplőket tagjainak sorából is kiválasztani. Ez estén Huszovszky Emmy mint ilyen fog szerepelni. Reméljük, hogy az est közönsége is méltányolni fogja és előmozdítani igyekszik a rendezők ezirányú törekvéseit.

A következő szezenstély december 13-án fog megtartani; rendezője ugyancsak Becht József lesz.

Avárosi színház 30-éves jubileuma. A Széchenyi-kör színészeti szakválasztmányára szép ünnepséggel ülte meg a színház 30-éves jubileumát. A Kör meleg érdeklődéssel kísérte a színház ügyét kezdettől fogva; a Kör rendezte annak idején a megnyitás gyönyörű ünnepélyét, a színház 10 és 20-éves jubileumát, s most nov. 25. és 26-ikán a 30-éves jubileum alkalmával felkérte Körünk tisztelti-tagját egy ünnepi prolog megírására. A minden tekintetben sikerült díszelőadásra az elnökség meghívta Körünk lánglelkű védnökét, dr. *Berzeviczy* Albert v. b. t. t. öngyméltóságát, a ki az alábbi táviratban mentette ki magát: «Köszönettel vettem újabb szíves meghívásukat. Rendkívül sajnálom, hogy most már nem rendezhetem dolgaikat úgy, hogy a Széchenyi-kör ünnepélyén jelen lehetek. Gondolatban mindenestre ott leszek.» Meghívta az elnökség a Kör egykori lelkes, szeretetreméltó titkárát, később elnökét, dr. *Horváth* Ödönt is, a ki szintén kimentette magát e távirattal: «Hálásan köszönjük kitüntető szíves meghívásotokat s feleségemmel együtt végtelenül sajnáljuk, hogy akadályoztatásunk miatt csak lelkileg lehetünk ott szép ünnepeteken. Meleg üdvözléssel és áldó jókívánatokkal gondolnak rátok, szeretett Széchenyi-körünkre, örömteljes szereplésünk ez oly sokszoros tanújára, kedves színházunkra, a harmincz év előtti felséges ünnepély lánglelkű rendezőjére és az összes szereplőkre, hazafias, lelkes közönségünkre és ősi városunkra. Váloztatlan igaz híveitek, Horváth Ödönk.»

Csengey Gusztáv előadása. Hosszú idő multával ismét az előadásztárnál láttuk közönségünk kedvencét, Csengey Gusztávot. A népszerű író november 29-ikén a Kör irodalmi estéjén felolvasta egyik elbeszélését. A zsúfolásig megtelt terem hallgatósága szeretettel ünnepelte Csengey ez alkalommal. Az elbeszélés, a melyet felolvasott, egy rég letűnt világból veszi tárgyát: a régi magyar kurtanemes patriarchalis, nemesen egyszerű, többé vissza nem térő világából. Csengey alakjai hí tükrei az ő ideális lelki világának. Mesészövése, magyar lelke, szép nyelvezete itt is a régi Csengey juttatták eszünkbe. Bájos romantikája a fiatal leányoknak, nőknek tette kedvessé a most felolvasott elbeszélést. A felolvasás előtt *Szabó* Gábor szavalt, a ki eddig a Széchenyi-kör népszerű

ismeretterjesztő előadásain aratott több ízben nagy sikert szavalaival.

A Kör vasárnapi népszerű előadásai fokozatosan nagyobb és nagyobb látogatottságnak örvendenek. A rendezőségnek valóban gondot okoz a közönségnek elhelyezése. A közönség e megnyilvánuló érdeklődését a helyesen összeállított programban találjuk. Budapest, a melyet Vöröss Sándor, Magyarország fűrdője, a melyet dr. Hartmann Imre, a Sztraczenai-völgy és Dobsina, a melyet Frenyó Lajos mutattak be a közönségnek az utolsó egymásután következő három vasárnapon, mint ismeretterjesztő előadások nagy tetszéssel találkoztak. Frenyó Lajos, a ki a Sztraczenai-völgyet és Dobsinát jól ismeri, személyes tapasztalatainak és élményeinek elbeszélésével, mint a mult vasárnap előadója, különösen nagy tetszést aratott. A szavalkók szintén nagyban hozzájárultak az eddigi előadások sikereihez.

A Széchenyi-kör vendégszerplése Kassán. Tudvalévő, hogy a Kassai Kazinczy-kör szívélyesen meghívta a Széchenyi-kört, rendezzen egy estélyt Kassán. A Kör készséggel vállalkozott e kitüntető feladatra s az estélyt decz. 5-ikén d. u. 1/2 6 órakor rendezte meg a Schalkház dísztermében a következő műsorral: 1. Moyzes Miklósné éneke. 2. Csengey Gusztáv költői elbeszélése. 3. Moyzes Miklósné éneke. 4. Hoffmann Ferenc hegedűszólója. 5. Melodráma. Előadóják: Matyuga Kamil, Klaniczay Gyula s a theologiai kis-kar. Az estély iránt Kassán nagy érdeklődés mutatkozik.

H I R E K.

Zsidó jellem-e Mephistopheles?

Berlin, 1911. nov. 21.

Az Amerikai Egyesült-Államok Minesota nevű államában — (erről «a tízezer tó országáról» most elég csak annyit tudni, hogy a Mississipi felső folyásánál van és ott a nőknek húsz év óta a férfikkal egyenlő politikai jogaik vannak) — a rabbik mozgalmat indítottak, hogy Goethe «Faust»-ját Amerika összes iskoláiból és egyeteméről kitiltásák, és pedig Mephistopheles szembeötölő zsidó tulajdonságai miatt. Goethe — szerintök — Mephistophelesben a zsidó faj szatiráját írta meg. A németországi zsidók az amerikai hitsorsosaiknak nézetét és igyekezetét eltélik és fölötté nevésegesnek tartják, hogy ily kicsinyes okok miatt a világirodalom legnagyobb drámai költeményét valószággal megsemmisítésre akarnák kárhoztatni. Dr. Geiger Lajos tanár, a ki ezeket a *JUDENTUMS ZEITUNG*-ban firtatja, továbbá ezeket mondja: Azok a rabbik, a kik Mephistophelesben a zsidóság szatiráját és pellengérré állítását látják, javarészt lengyel eredetűek. A lengyel-zsidók neve igen gyakran «elesz» végzetű, a mely aztán összecsendül a Mephistopheles névvel. Ennek a körülménynek és a lengyel eredetű rabbik szellemi

fehér juhászok, a melyik oly barátságatlanul fogadott, később elválaszthatlan jóbarátunk lett. Megérkezésünk első napjaiban, én nem törődve a barátságatlan fogadtatással, gyermeki szívem egész melegével közeledtem hozzá, át akarva ölelni nyakát, de a szegény kutyá — úgy látszik szeretethez nem szokva — félreértette szándékomat és a karomba harapott. Erősen, nagyon, úgy, hogy edesapám a pillanat hevében lekapott egy puskát a falról és vaktában rálőtt. A golyó átfúrta nyakát s a szegény pára véresen, hangtalanul elsonpolygott.

Végre napok multán rekedt kutyaugatásra ébredtünk, megbékülve visszajött az Alpuz. E perctől kezdve a legnagyobb ragaszkodással és szeretettel csüngött rajtunk. Rekedt ugatása végtelenül fájt nekem, s az a tudat, hogy ennek én vagyok az oka, megkétszerezte szeretetemet és ragaszkodásom t iránta, úgy, hogy elválaszthatlanok lettünk.

Mult az idő. Szomorú ősz lett. Kiapadt az «agyagbánya».

Szüleim egy reménységgel szegényebben és egy tapasztalattal gazdagabban, kénytelenek voltak a téglagyárat, minden befektetést, pénzt, vagyont otthagyni, maguknak új egzisztenciát keresni.

Keserves, fájdalmas, megható volt a búcsú, jó embereink sirva, meghatva álltak körül. Rekedt, fájdalmas ugatással követte jó kutyánk kocsinkat több kilométeren át, a legközelebbi vicinálisig.

Még ott, midőn már a robogó vonatból könnyes szemmel egy utolsó isticzhozzadot mondtam boldog gyermekségemnek, az utolsó, mit a könnyfátyolon át láttam: az örületen a vonat után rohanó hűséges hű kutyaszív volt.

korlátoltságának tudható be a «Faust» ellen indított hajszá. — Egyébként köztudomású, hogy mindig éppen zsidó színésznek sikerült Mephistopheles szerepét a legjobban játszani, mintha csak rátermett volna. Egy berlini lap nagy komolysággal és egy kis gúnynyal védelmébe veszi azokat a lengyel rabbikat, a kiket dr. Geiger ez ügyből kifolyólag korlátolt gondolkodással vádol. Nem tartja helyesnek, hogy egyik rabbi a másik ellen támad. A Talmud az tanítja, hogy a ki a rabbinak ellentmond, vele veszekszik, ellene zúgolódik, az az isteni tekintélynek mond ellen, vele veszekszik, ellene zúgolódik, mert a Talmudban áll, hogy a rabbinak emberföltötti tekintélye van: az ő szava a próféták szava, Isten igéje. A ki gúnyolni meri, a pokol izzó salakjában fő. Egy rabbi különben sohasem tehet rosszat: Isten nem engedi. Sőt egy rabbi szamarával sem történhetik meg, hogy tisztátalant egyék. Annál inkább nem mondhat rosszat vagy badarat. Menachem rabbi szerint, a ki névrokona a Krisztus előtt 740-ben uralkodó zsidó királynak, a Vigasztalónak, a rabboni okosságát a mennyekben is elismerik: Isten a földön élő rabbikat is megkérdezi, ha az égben nehezen eldönthető kérdés támad. A szóbanforgó berlini újság fölszólítja az ügyészséget, hogy mint közbülső emeljen vádat a német zsidóság képviselője és szószólója ellen, mert «szellemi korlátoltsággal» bélyegezte a lengyel rabbikat s így ártott tanításuk hitelének és csorbát ejtett nemcsak a lengyel, de általában minden nemzetiségű rabbi tekintélyén.

P. O.

— **Személyi hír.** Sárosvármegye főispánja semsei *Semsey* Boldizsár üdülés céljából hosszabb tartózkodásra ma Monte-Carloba utazott, a honnan csak enyhébb idő beálltával tér vissza. Távolléte idején *Tahy* József alispán fogja vezetni a főispáni ügykört.

— **Kormányképviselő.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a december 8-ikán *Késmárkon* az ev. főgimnáziumban tartandó javító- és pótló érettségi vizsgálatokhoz kormányképviselőnek dr. *Szlávik* Mátyás ev. theol. akad. felügyelő-tanárt küldte ki.

— **Kinevezések.** Sárosvármegye főispánja 209. számú intézvényével *Pechy* Oszkár kassai lakost a lemondás folytán megüresedett héthársi útibiztosi állásra dr. *Grossmann* Dezső bártfai gyűrlő orvost pedig 289. számú intézvényével tb. járásorvossá kinevezte. Mindkét kinevezett mult hó 27-én a hivatalos esküt Sárosvármegye alispánja előtt letette.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Vujss* Jánost, a helybeli, kir. kath. főgimnázium rendes tanárát a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába nevezte ki.

Sárosvármegye főispánja iványi *Fekete* Bélát közgazgatási gyakornokká, dr. *Ferbstein* Károly helybeli gyakorló-ügyvédet pedig tiszteletbeli tisztii alügyészsé nevezte ki.

— **Az Eperjesi Bankegylet** igazgatósága a mult hó 25-ikén tartott ülésében *Földes* Zoltán cégvezetőt véglegesen kinevezte, s őt ez alkalommal az intézet igazgatójává nevezte ki.

— **Új doctor juris.** *Führer* Pál eperjesi ügyvédjelöltet október 18-ikán avatták a kolozsvári tudományegyetemen a jogtudományok tudorává.

— **Karácsonyfa a kórházban.** Városi kórházunk humánus vezetősége minden évben karácsonyfát állít a kórház betegeinek, hogy legalább ezen örömmünnepen érezzenek egy kis családi meleget a kórház rideg s a szenvedők sóhajaitól visszhangzó falai között. Ezidén szintén karácsonyfával akarja meglepni betegeit. S hogy e szenvedő szegény emberek karácsonyfája minél gazdagabb, minél díszesebb legyen, ezúton fordul a résztvevő közönséghez, hogy a karácsonyfának minél díszesebb, minél gazdagabbá való tételéhez bármint kis adományt hozzájáruljon. A kórház vezetősége a legcsekélyebb adományt is hálásan fogadja s hirlapilag nyugtázza.

— **A Rákóczi Kath. Kör** irodalmi estéi dr. Vályi János eperjesi püspök halála miatt eltolódtak. Az első est csak decz. 10-ikén d. u. 5 órakor lesz, a melyen dr. *Hoffmann* Arnold kassai theol. tanár értekezik a modern háborúkról (!). December hó folyamán még két irodalmi est lesz. A többi öt est 1912. első hónapjaira esik, a melyeken pater *Buttykay* Budapestről, dr. *Mázy* Engelbert kassai tanker. főigazgató vendég-előadók is fognak szerepelni.

— **Szemgyógyintézet van Miskolczon.**

— **Kelengyék** a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig egészben vagy részben; mindennemű aszúr- és fehér-hímzés a legújanyosabb áron a Női Ipariskolában (Fő-u. 73.) készül.

— **Alkalmi frizurákat** legzölésesebben készít *Feld Rózi*, Eperjes, Vásártér 1. sz.

— **Halálozások.** *Csoltkó Sándorné* szül. Kavalszky Gizella, Kavalszky Ágoston ny. kir. főgimn. igazgató s neje szül. Szuchanek Malvin leánya, mult hó 27-ikén reggel 1/2 7 órakor, életének 37-ik évében, hosszas szenvedés után Kelecsényben meghalt. Temetése mult hó 29-ikén délután 3 órakor ment végbe a róm. kath. egyház szertartása szerint. A család a gyászbeszéd alkalmából a következő gyászjelentést adta ki: «Csoltkó Sándor — a maga, gyermekei, valamint az összes rokonok nevében is — mély fájdalommal tudatja forrón szeretett nejeének, Csoltkó Sándorné született Kavalszky Gizellának f. évi november hó 27-ikén reggel 1/2 7 órakor, életének 37-ik, s a legboldogabb házasságának 18-ik évében, hosszabb szenvedés után történt gyász elhunytát. A megboldogult drága hült tetemét a gyászházból f. hó 29-ikén délután 3 órakor fogjuk a róm. kath. egyház szertartása szerint örök nyugovóra kísérni. Kelecsény, 1911. évi november hó 27-ikén. Áldás és béke lengjen drága hamvai fölé! Kavalszky Ágoston ny. kir. főgimn. igazgató és neje szül. Szuchanek Malvin, szülői; Kálmán, Zoltán, Ödön és Piroska, gyermekei; dr. Schirilla Achillné, dr. Kavalszky József, testvérei; Csoltkó Lajos, Ruzsiczky István, dr. Schirilla Achill kir. járásbíró, Csoltkó Lajosné, Ruzsiczky Istvánné, sógorai és sógornői.»

Czigelbrier Róbertné Heil Terézia nov. 28-ikán hűnyt el Wienben, életének 37-ik évében. Az elhunytban Czigelbrier Róbert iparos polgártársunk a nejét gyászolja.

Nagyiványi *Fekete István*, Bártfa városának tiszti főgyógyásza nov. 30-ikán meghalt. A haláleset alkalmából Bártfa város tanácsa a következő gyászjelentést adta ki: «Bártfa szab. kir. város tanácsa fájdalommal jelenti, hogy szeretett, érdemes tagja, nagyiványi Fekete István úr, városi tiszti főgyógyász, Sárosvármegye tb. főgyógyásza és bizottsági tagja, a bártfai ág. ev. egyház volt felügyelője stb. nov. 30-ikán jobblétre szenderült. A boldogult hült teteme decz. 2-ikén d. u. 3 órakor fog a bártfai ág. ev. egyház templomából örök nyugalomra helyeztetni. Bártfa, 1911. decz. 1. Béke és áldás kísérje az örök életbe! Bártfa szab. kir. város tanácsa.»

— **A lenke-kert** mű-, kereskedelmi- és tájkeresztet Eperjesen (rendelések felvételi iroda: Fő-u. 83.), ajánlja előkelő és kiválóan művészi kivitelű gyász-koszorúit igen mérsékelt árak mellett!

— **Iskola-felavatás.** A kacsányi gör. kath. elemi iskolát nov. 26-ikán avatták föl. Az egyházi ténykedést dr. Rusznák Miklós egyházmegyei főtanfelügyelő végezte. Az iskola megáldása után Kellő János miklósvágási esperes lelkész méltatta a nagyszámú megjelentek előtt az ünnep jelentését. Kiemelte az iskola nemes célját s hatásos szavakkal fölhívta az áldozatkész híveket gyermekeik iskoláztatásának nagy fontosságára. A szép ünnepélyen megjelent bártfai Szabó Elemér kir. tanfelügyelő, továbbá Mikó Imre kir. segéd-tanfelügyelő, ifj. Rusznák Pál lubóczyi lelkész, valamint Salamon Béla kelembéri lelkész is, mint házigazda, a kinek lelkes és lelkiismeretes munkásságának köszönhető az új iskola felállítása. Mint kegyeletes tényről, megemlékeztek ezen iskola nagylelkű jótévedőjéről, elhunyt püspökünkről, dr. Vályi Jánosról, a ki az iskola céljaira 1000 koronát utalványozott ki. Meleg éljenzéssel ünnepelték Bujanovics Sándor udvari tanácsost is, a ki telket és faanyagot adományozott az új iskolára. A felavatási ünnepélyen megjelent még Firtkó Bertalan kelembéri és Gergely György miklósvágási kántortanító, valamint sok ezere menő nép. Felavatás után Salamon Béla vendégszerető házában gyűltek össze a megjelentek.

— **Az Izr. Nőegylet jótékony-célú teaestélyét** decz. 9-ikén (szombaton) tartja. Az előjelekből ítélve a siker fényes lesz, a mennyi-

ben Eperjes egész intelligenciája e teaestén ad egymásnak találkozót. A humánus cél érdekében örömmel hívjuk fel újra olvasóink figyelmét a jótékony-célú mulatságra. Menjünk el minél számosabban, mert hisz' az est jövedelme az izr. népkonyha szegényeinek jut, kik pedig ezidén oly nagy számban vannak, hogy a kiosztott ebédadagok száma 134 és 160 között váltakozik.

— **A Széchenyi-szálloda éttermében** a legzölésesebb és legolcsóbb étkezés vehető abbonálásban. Villásreggelik és társasvacsorák a legjutányosabb árban. Finom hegyaljai borok, minden időben frissen csapolt sör és pontos kiszolgálás.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az eperjesi joghallgatók néh. kartársuk, Dobránszky Gyula kuszorújára gyűjtött összegből fenmaradt 14 kor. 60 fillért az Izr. Nőegylet népkonyhájának adományozták. A kegyes adományért hálás köszönetet mond az elnökség.

— **Élőhal** állandóan kapható *Schnitzer* Samunál, Fő-utca 97. sz. alatt; telefon 149.

— **Nyugtázás.** Az Eperjesi Széchenyi-kör által a városi színház 30-éves főnállása alkalmából november 25. és 26-ikán rendezett jubileumi előadásán felülfizettek: dr. Balpatak Imre 20 kor.-t, dr. Both Tamás 15 kor.-t, a mit ezennel köszönettel nyugtázunk. *Eperjesi Széchenyi-kör.*

— **Tanítói nagygyűlés.** A Magyarországi Tanítóegyletek Orsz. Szövetsége *december 8-ikán* Budapesten, a régi képviselőház ülés-termében országos tanítói nagygyűlést tart. Ebben az ügyben a Sárosvármegyei Általános Népevelő-egylet elnöksége a következő körlevelet intézte Sárosvármegye tanítóihoz: „Tanítótestvérek! Mély megdöbbenéssel tölt el minden magyar tanítót az az elszomorító tény, hogy az ezévi szeptember 27-ikén a tanítóság színe előtt tett ünnepélyes miniszteri ígéret ellenére, a tanügyi kormány semmit sem tett a tanítók anyagi helyzetének elviselhetővé tétele érdekében. Nyomorúságos helyzetünk tarthatatlan, ezt nyugodtan elviselni nem bírjuk. Elkeseredésünk a tetőpontra hágott s a szükségétől kényszerítve, a cselekvés terére kell lépünk. Teszszük ezt családunk életfentartása és a magyar kultúra érdekében. Megmozdult immár az egész ország tanítótsága. Ha ez a 32,000 tanító zárt sorokban, egy táborban, közös zászló alatt, erős, egyöntetű elhatározással küzd emberi jogaiért, nyert ügyünk van. A Magyarországi Tanítóegyletek Országos Szövetsége decz. 8-ikán (ünnepe) délután 3 órakor a régi képviselőház ülés-termében országos tanítói nagygyűlést tart, a melynek egyetlen tárgya a fizetésrendezés lesz. Fölszólítunk benneteket, hogy a gyűlésen mindnyájan jelenjete meg. Hozza meg kiki a csekély áldozatot és jöjjön fel, mert a sikerre csak akkor van kilátásunk, ha a tanítói-kar imponzáns felvonulásával meggondolásra és jobb belátásra bírja az illetékes tényezőket. Gyűlés után az összes megjelentek küldöttségileg fölkeresik a pénzügyi, a közoktatásügyi és a belügyminisztert. Mi, sáros-megyeiek ugyancsak küldöttségileg fölkeressük megyénk országgyűlési képviselőit s kérjük támogatásukat fizetésrendezésünk ügyében. A Biharvármegyei Általános Tanítóegylet pedig deczember 9-ikére d. e. 9 órára hívta össze az ország tanítótságát, a melyen egyesületünk szintén képviselteti magát. Értésítetek bennünket forduló postával, hogy ki jön fel Budapestre, mert nekünk a jelentkezők számát záros határidőn belül be kell jelentenünk. Bizton számítunk rá, hogy tanító-testvéreink megértik a helyzet komolyságát s mind-egyikük teljesíti szent kötelességét. Eperjes, 1911. nov. 28. Kartársi üdvözléssel: *Chityil Pál*, elnök. *Sáékely Adolf*, főjegyző. Sürgős bejelentést kérünk!”

**Kun
kávé-
keverékei
kítűnök!**

— **A M. Kárpát-egylet** Eperjesi Osztálya fölkéri mindazokat, a kik *gyógy-nővények* gyűjtésével és értékesítésével foglalkoztak, hogy a gyűjtés eredményéről az Osztály központi irodáját értesíteni sziveskedjenek. A beküldendő jelentésben kiemelendő az is, vajjon az illető maga gyűjtött-e, vagy másokkal (pl. iskolás-gyermekekkel) gyűjtetett-e?

— **Friss balatoni fogások**, valamint különféle *dunai halak* minden *penteken* kaphatók *Kun Sándor* fűszer- és csemege-üzletében. Telefonszám 137.

— **Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés** központi irodájának helyiségeit Budapest, V., Rudolf-rakpart 9. szám alá helyezte át.

— **Eperjesi Jótékony Leányegylet.** Már mult számunkban is megemlékeztünk róla, hogy Eperjes város leányai egyesületbe tömörülnek. Több nemes cél megvalósítására vállalkoznak. Melegebb társadalmi együttérzés ápolását, az ismeretek gyarapítását, a jótékonyág gyakorlását tűzték ki feladatul. Az alakuló-gyűlés előkészítésére kiküldött bizottság — *Várkonyi Szeréna* úrnő elnöklété alatt — már több értekezleten foglalkozott az egyesület alapszabályaival, a tisztségek betöltésének kérdésével. Széles körökben nagy örömet keltett annak a híre, hogy a Leányegylet elnökének sikerült megnyerni *Holénia Béláné* úrnőt, a ki lelkenek nagy műveltségével és szívének jóságával egyaránt hivatott a Leányegylet vezetésére. Az új egyesület *alakuló-gyűlését* a városháza tanácstermében, *deczember 10-ikén*, vasárnap d. u. 3 órakor tartja meg. Az előkészítő bizottság ezúton is felhívja az alakuló-gyűlésre a leányok figyelmét.

— **Tartós gyógyszer.** Fájdalmas csúznái, a derék, testrészek és forgó köszvényes bántalmainál a *Moll-féle borszeszszel* való bedörzsölés sikerrel használatik. Egy üveg ára 1 kor. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A. gyógyszerész*, cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszer-tárakban, anyagkereskedésekben határozottan *Moll-féle* készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Havi országos állatvásár** Eperjesen *decz. 4-ikén*, hétfőn, lesz.

— **Babajavitást** gyorsan, jól és olcsón eszközöl *Theiss Ármin* játékszerkereskedő Eperjesen.

— **Vásári tolvajok.** A rendőrség a hétfői kirakóvásáron 14 vásári tolvajt fogott el, a kik rengeteg holmit loptak össze. Halmi János tb. rendőrkapitány a lopott dolgokból valóságos kiállítás rendezett, hogy a károsultak a tőlük ellopott dolgokat könnyebben fölismerhessék.

— **Hajfonatok, hajbetétek** *Bilich Ferencz* színházi fodrásznál, Eperjes, Fő-u. 63. Vágott és kifésült hajat veszek.

— **A karácsonyi ünnepek alkalmából közlekedő külön személyvonatok.** A karácsonyi ünnepek alkalmából, valamint az *újév első napjaiban* várható erősebb személyforgalom akadálytalan és rendes lebonyolítása és az utazó közönség kényelme érdekében a rendes személyszállító vonatokon kívül az alább felsorolt vonalakon külön személy-, vegyes- és személyszállító-tehervonatok fognak közlekedni: Budapest nyugoti pályaudvarról Marheggig, illetve Wienig. Pozsonytól Budapest nyugoti p.-udvarig. Budapest nyugoti pályaudvartól Zsolnáig. Pozsonytól Zsolnáig. Lipótvártól Pozsonyig. Budapest nyugoti pályaudvar és Czegléd között. Budapest nyugoti p.-udvarról Szegedre. Budapest keleti pályaudvarról Szabadkákig. Újvidékről Budapest keleti p.-udvarig. Budapest keleti p.-udvarról Szolnokig. Budapest keleti p.-udvarról Aradig. Budapest keleti p.-udvarról Nagyváradig. Szolnoktól Budapest keleti p.-udvarig. Aradról Budapest keleti

Sirolin "Roche"

biztos, hatásu tartós köhögésnél,
a légutak hurutainál, hörghurut és asthmánál.
Influenza és tüdőgyulladások után a jóízű
Sirolin "Roche"-al való hosszabb kura megvéd az összes
ártalmas következményektől. *SIROLIN, Roche* oldólag és
fertőtlenítőleg hat; elősegíti az etvágyat és emésztést.
Sziveskejjék a gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

p-udvarig. Püspökladánytól Nagyváradig. Nagyváradról Püspökladányig. Losoncztól Zólyomig. Hatvántól Miskolcig. Feledtől Fülelig. A felsorolt különvonatok részletes menetrendjeiről a kiadott külön hirdetmény nyújt bővebb felvilágosítást.

Bamberger tanár, a bécsi orvosi iskolának örökösére kimagasló oszlopa, következőképen nyilatkozott: «A természetes **Ferencz József**-keserűvíz egyike a leghathatósabb hashajtó-ásványvizeknek, a melynek még hosszabb használatnál sincs semmiféle káros mellékhatása.»

— **Meghalt a fia lakodalmán.** Vasárnap éjjel víg muzikaszó mellett mulattak a Stefánia-utca 11. számú házban. Ifj. **Skovrán** András napszámos a lakodalmát tartotta. Úgy éjjel felé hirtelen elnémult a zene, a mulatozók fölkeltek az asztaltól és Skovrán András körül csoportosultak, a ki leszűdült a székről s többet föl sem kelt. Hamar orvost hívtak, a ki már csak a beállott halált konstata, a mit szívészékhűdés okozott.

— **Karácsonyi vásár** alkalmából már most kerülnek eladásra, *rendkívüli olcsó árakban* a legújabb nőruhahakmék, szőrmék, boák és karman-tyúk, decz. 31-ikéig. Legjobb alkalom olcsó és jó ruhák beszerzésére! Vételre való kényszer nélküli megtekintését szívesen ajánlja **Zavatzky** Szilárd divat- és vászonkereskedése, Eperjes. Minták vidékre bérmentve.

— **Rablás az Árok-utczán.** Szerdán este 8 óra előtt néhány percczel Fried Simon nagykereskedő pénzbeszédőjét, Stern Géza kereskedősegédét az Árok-utczában a Sárossy Márton-utca bejáratánál eddig ismeretlen, alacsony termetű, rövid felöltöt, barna puha kalapot és csizmát viselő egyén hátulról megtámadta s a jobbkezeben tévő pénzeszacskót, a melyben 800 korona pénz volt, kikapta s a Sárossy Márton-utczán keresztül futásnak eredt. Stern a rablót üldözni kezdte. A Bástya-utczában a közkórház és a kórházi elmebeteg-megfigyelő között utólrta, a földre teperte. A pénzeszacskóért valóságos élet-halálharc folyt közöttük. A rabló védekezett s közben öklével egy erős csapást mért Stern fejére, a kinek sikerült a pénzeszacskót a rabló kezéből kivenni, de a rabló elmenekült. A zacskóból, valószínűleg a rabló menekülése közben, 245 korona veszett ki. A rendőrség ez ügyben, a mely jellemző Eperjes közbiztonságára, széleskörű nyomozást indított, eddig azonban eredménytelenül.

— **Az értéknívánítással el látott postai csomagok** biztosságának fokozása céljából a posta f. évi december 1-jétől kezdve úgy a felvételnél, mint a szállításnál egészen a kézbesítésig *kézről-kézre* történő átadással és egyébként okmányos nyilvántartással fogja kezelni az oly csomagokat, melyeknek nyilvántartott értéke legalább 100 korona (100 frank, 100 márka), vagy a melyek, ha 100 koronánál kisebb értékűek is, de készpénzt, ékszer, zseborát, arany vagy ezüst tárgyakat tartalmaznak. Az ily «kézi-darab» mindegyikéhez külön-külön szállítólevelet kell kiállítani úgy a magánosoknak, mint a hatóságoknak és a hivataloknak. A kézi darabokat mindenkor a felvevő postahivatalok jegyzik a csomagra és a s állítólevelre még abban az esetben is, ha a feladás jegyzéssel történik. A jegyzékkel (feladókönyvvel) való feladásnál kézi darabokat a közönséges csomagoktól elkülönítve külön jegyzékbe (feladókönyvbe) kell foglalni. Attól a jegyzékes feladótól, a ki a fenti szabályhoz felhívás daczára sem alkalmazkodik, a jegyzékkel való feladás kedvezményét a posta vissza fogja vonni.

— **Csodaszép ékszerkiállítás** keretében nyitotta meg idei karácsonyi nagy alkalmi vásárját Magyarország legnagyobb órá-, ékszerész- és ezüstnemű üzlete, a **Löfkovits** Artur és Társa cég Debreczenben. Felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét e szemegyönyörködtető pazar kiállítás megtekintésére, továbbá, hogy kérje mindenki a cég nagy képes árjegyzékét, mely a legjobb tanácsadó ékszervásárlásnál.

— **Kérelem a közönséghez.** A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet ezúton is tisztelettel kéri a közönséget, hogy a szükséges *varruivalót* szíveskedjenek az *Erzsébet-árvaházba* beadni, a hol az árvaház az igazán jól és olcsón készítik el. Az árvaház gondnoknője, Szecsák Gizella kisasszony mindenkinek a legnagyobb készséggel ad az árvaházban felvilágosítást.

— **Betörés a Rothmann-téglagyárban.** Villa Giovanni olasz téglamunkás és társainak a Rothmann-téglagyárban lévő lakásába nov. 22-ikén betörték és 9 piroskoczkás fehér takarópokrócot, 10 szalmazsákot, 1 koffert, esernyőt és egy borot-

válókést elloptak. Nov. 29-ikén a betörést megismételték s 13 takarópokrócot loptak el. A lopott dolgok értéke 205 korona.

— **Erős, egészséges gyermeket** nevelni minden anya egyedüli célja s ezt eléri, ha gyermekét a serdülőkorig csukamájolajjal táplálja. E célra legjobb a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek tápereje igen nagy s mivel mi sem emésztethető oly könnyen, mint ez, s kellemetlen szaga, íze nincsen, azért ez fölébe helyezendő minden másnak. Üvege 2 korona, Zoltán Béla gyógyszerésznél, Budapesten s a gyógyszerárakban.

— **Összevert kocsis.** Cseh Pál, a ki Paszternák Manó napszámos-kocsisa, vasárnap este 9 óra tájban beállított Landsmann földberő udvarába s kocsisaitól ostarát követelte. Landsmann kocsisai a gyanúsításra kövekkel feleltek. Cseh Pál a Szebeni-útra menekült, de utólrtek s á fejét több helyen kövel bevették. A kórházban ápolják.

— **Friss dunai halakra** előjegyzéseket elfogad **Schnitzer** Samu, Fő-utca 97. sz.; telefon 149.

— **Zsebmetszők az állatvásáron.** A pénteki országos állatvásár hemzsegett a zsebtolvajoktól. A szerencse azonban nem szegődött hozzájuk. A falusi emberek, a mi ritkaság, óvatosak voltak s így történt, hogy mindössze egy 42 koronát tartalmazó pénztárczával kellett megelégedniök, a melyet egy falusi ember zsebéből a nagyalállomáson, beszállás közben húztak ki. Ennél az emberről különben 4000-5000 korona volt s állandóan több zsebmetsző követte, de hiába, mert az óvatos atyafi a pénzt inge alá rejtette, a honnan kihúzni nem tudták. Közülök hármát a vasúti rendőrségnek sikerült gyanús viselkedésük miatt fölismerni. A rendőrség őrizetbe vette őket, mert igazoló-okmányaik nem voltak. **Schlenger** Zsigmond faczér lovász, egyébként veszedelmes zsebtolvaj az egyik, a ki lopásért, sikkasztásért és hamis kártyáért büntetve volt. 21-éves, de már sötét mut van mögötte. Társai voltak **Kósa** Viktor kaposvári és **Bödő** Imre orosházi zsebmetszők, a kik ugyanácsak lopásért, sikkasztásért és csavargásért büntetve voltak. A rendőrség Eperjesről őket kitiltotta s illetőségi helyükre eltoloncoltatta, mint a vagyonbiztonságra veszélyes egyéneket.

— **Halálos baleset.** Kriványból írják: **Gurtek-Csaba** Anna november 18-ikán tehénfogaton erdőbe ment, hogy fát fuvarozzon be. Visszajövet a tehének valamitől megijedtek, a fával megrakott szekeret kifordították s a szerencsétlen teremtés a szekér alá került. Segélykiáltásaira elősiető mezei munkások szedték ki a szerencsétlent, a ki sérüléseibe másnap belehalt.

SZÍNHÁZ.

Midőn az őszi szini-évad utolsó, csonka hetének ismertetését írjuk, bizonyos melankólia vesz rajtunk erőt. Nem csoda, hiszen hosszabb időre itthagynak bennünket azok a művészelők lények, a kik annyi kedves estét szereztek közönségünknek. A búcsúzás mindenkor fájdalmas, még attól is, a kivel semmi lelki közösségben nem állunk. Mennyivel fájdalmasabb az most, midőn azoktól búcsúzunk, a kik között és közönségünk között okvetlenül kifejlődött bizonyos lelki közösség, hiszen másképp nem gyönyörködtethettek volna bennünket művészetükkel. S bizonyosak vagyunk abban is, hogy bárha közönségünk nem is méltányolta őket érdemük szerint, bohém szívükben haragot nem táplálnak velünk szemben s lelkük még soká visszavisszaszáll körünkbe, a hol mégis csak szeretettel vették őket körül.

E héten ünnepelte meg egyébként az Eperjesi Széchenyi-kör, illetve városunk közönsége, városi színházunk megnyitásának 30-ik évfordulóját. Ez alkalommal Balpataky Rózsika, Bánó Aladárné, Bánó Ilike, dr. Holénia Gyuláné, Kirchmayer Vilmosné, Meliorisz Maryke, dr. Müller Bertalanné, Stark Zsigmondné, Zavatzky Irénke úrhölgyek, dr. Both Tamás, Csátary János, Dvortsák Győző, Faragó József, dr. Hódinka Tivadar, Molitor Gusztáv, Okolicsányi Aladár és dr. Semsey József urak szíves közreműködésével színrekerült Várady Antalnak, az Eperjesi Széchenyi-kör vezetési-tagjának ez alkalomra írt «Harmincz év után» cz. prologusa. — De menjünk sorjában.

Szombaton (nov. 25.) a nézőtér városunk legelőkelőbb közönségével zsúfolásig telt meg. Már a színtér e szokatlan külső ünnepi képe is elárulta, hogy közönségünk ünnepre gyűlt egybe, a városi színház megnyitásának 30-éves évfordulójának ünnepére. Minden szem kíváncsian szegeződik a függönyre s várja annak fellebbesését. Hiszen

műkedvelők játszanak ma. Azok a vállalkozó, nemeslelkű hölgyek és urak (Nem magam miatt írom. *Szerk.*), a kik nemes cél szolgálata érdekében még arra is rábirhatók voltak, hogy kitegyék magukat az ezerszemű kritikus szűrő tekintetének, a mely veséskig hatol, kíváncsi arra is, hogy vajjon nem rezzen-e meg a műkedvelő szíve akkor, a midőn színpadra lép, ha szava sincs.

S ez a szigorú kritikus meg volt elégedve az előadással, még ha tagadná is. Megelégedett ábrázata, mosolygós szeme elárulta benső megelégedettségét, bármit is mondjon. De Uram Isten, hát volt-e valaha is alkalma szebb képben gyönyörködni, mint a maiban. Annyi ragyogó szépségű asszony, leány szebbnél-szebb, festőibbnél festőbb ruházatban együttesen nem mindennapi látvány. A mint egyenkint lépnek a színpadra, a közönség önfelédten üti össze a tenyerét. Balpataky Rózsika az Igazság bájos istennője, Bánó Aladárné a ragyogó Mult, Bánó Ilike az aranyos Történelem, dr. Holénia Gyuláné Eperjes városának gyönyörű megismerősítője (Soh'se is volt ez a város oly szép.) Kirchmayer Vilmosné maga a megtestesült Múza Meliorisz Maryke az édes koszorúzó leánya, dr. Müller Bertalanné maga a Szerencse, Stark Zsigmondné az irigyelt Dicsőség s Zavatzky Irénke a legkedvesebb Hír (ugyan ki tudna mindnyájának megfelelő jelzőt találni?), megjelenése a színpadon a legszebb látvány. S a prolog lehetett volna a legsilányabb, ilyen szereplőkkel előadva a magyar irodalom gyöngye. Mit írjak az urakról? Nehéz kérdés, hiszen magam is köztük voltam. Megkértem egy úri hölgyet, a kinek véleményére, éles eszére igen sokat adok, írnia meg az urak játéka rá vonatkozó észrevételeit, visszautasított. Megírom magam, ők úgysem érzékenyek. Faragó Józsefnek, a Költőnek vállaira nehezedett az egész prologus vitele, de elbirta, sőt könnyedén birta. Tiszta orgánuma, szavalóképessége megkönnyítették a feladatát. Dr. Both Tamás a Széchenyi-kör követe, dr. Hódinka Tivadar a Jog, Molitor Gusztáv a Korszellem, Okolicsányi Aladár a tót polgár, Szepesházy Bertalan a német polgár, Csátary János a magyar polgár, dr. Semsey József II. Rákóczi Ferencz kitűnő megismerősítői voltak. Hogy minő volt a Törvény, melyet e sorok írója próbált képviselni, azt már közönségünk bírálata bízom. Mezey Kálmán színigazgatónak könnyű szerepe volt, önmagát játszotta; igaz, kissé fanyar mosoly jelent meg ajkán, mikor Eperjes városa azt mondja neki, hogy «Lásd, így támogatlak én». De hát nem játék, ez őszinte érzés kifejezője volt.

A rendezést **Nagy Sándor**, a szintársulat kitűnő tagja vezette nagy buzgólkodással s sikerrel.

A prologust követőleg a szintársulat **Herczeg Ferencz** bájos vígjátékát, «Déryné ifiasszony»-t adta. Valóságos színészverseny volt. Mindegyik kedvvel játszott s töle telhetőleg a legjobbat nyújtotta. Ők megbocsátanak, ha nem sorolom fel őket nevenként.

Vasárnap (nov. 26.) délután «Luxemburg grófia»-t adták. Míg este a díszelőadás ismétlődött meg, ha lehet, még nagyobb sikerrel. Előadás után a műkedvelők társasvacsorára gyűltek egybe, a mely a hajnali órákig nyúlt el.

Hétfőn (nov. 27.) a «Tót legény Amerikában» cz. énekes bohózatot ismételték meg.

Kedden (nov. 28.) **Schönherr** Károly híres színművét, a «Hit és Hazá»-t mutatták meg. A darab nehéz feladatokat ró a színészekre, de nem hiszem, hogy a magyar közönséget le tudná kötni. Száraz vallási vitatkozás, kegyetlenségekkel tarkítva az egész darab. Szabó Irma, Kovács Margit, Reviczky igazán szépen oldották meg feladatukat. Szintűgy **Nagy Sándor**, **Dereghy István** és **Korda Sándor**. Horváth Manczi egy kisfiú szerepét játszotta. Igazán édes jelenség volt.

Szerdán (nov. 29.) a «Komédiások» czímű operette bemutatója volt. Mai darabban búcsúzott el gr. Csáky Gáborné, a szintársulat kedves soubretteje, a kit közönségünk mindjobban megszeretett, minek jelét ma is adta, midőn ismételten kitapsolta. Korda, kinek jutalomjátéka volt ma, nem a legszerencsésebben alakított. Olcsó hatásvadászata nem tetszett. Deák Sándor ellenben igazán excellált.

Csütörtökön (nov. 30.) búcsúelőadásul a «Papá»-t ismételték meg általános közkívánatra, telt ház előtt. Jövő heti műsor: Pihenő.

Pénteken a szintársulat Sátoraljai helyen kezdte meg előadásait az «Ártatlan Zsuzsika»-val.

TANÜGY.

Miniszteri biztos. Az eperjesi ág. h. ev. tanítóképző-intézetnél a f. évi december hóban tartandó javító képesítő-vizsgálatokhoz miniszteri biztos

minőségben a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Szabó Elemér*, vármegyénk kir. tanfelügyelőjét küldötte ki.

Fizetésemelés. *Nedved* Gusztáv delnekakasfalvi kincst. kántor-tanító fizetése 1400 koronára lett felemelve, mely magasabb illetményt a tótsóvári kir. erdőhivatal nevezett tanító részére folyóvá tette.

Zeneengedély-díjak. A hankvágási róm. kath. elemi iskola javára kezelt 166 kor. 98 fillért kitevő zeneengedély-díjait a vármegye alispánja — az iskola hiányzó felszerelésének beszerzésére — az iskolások kezéhez kiutalta.

Korpótlék. *Szaffka* Miklós benedekvágási gör. kath. elemi iskolai tanító részére I-ső évfőtűdős korpótlék fejében a m. kir. vall. és közokt.-ü. miniszter évi 200 kor.-t engedélyezett.

Gazdasági ismétlőiskolai díj. *Bánhegyi* Jakab sógyűlvészi áll. el. iskolai tanító részére a m. kir. vall. és közokt.-ü. miniszter — a gazdasági ismétlőiskola vezetéséért — az eddigi 60 kor. helyett évi 100 kor. tiszteletdíjat utalványozott

Nyugdíjigény. A m. kir. vall. és közokt.-ü. miniszter *Löwy* Ferencz eperjesi orth. izr. el. isk. tanító nyugdíjigényét 1700 kor.-ra és *Poklemba* Endre tarkói róm. kath. elemi isk. tanító nyugdíjigényét 1500 kor.-ra emelte fel.

Nyugdíj. A m. kir. vall. és közokt.-ü. miniszter kivételesen megengedte, hogy *Bujda* Miklós nyugalmazott csarnói gör. kath. el. isk. tanító nyugdíjának három óra esedékes részletét, nevezett tanítónak kellően bélyegelt és a homesteadi konzulátus által láttamozott nyugtájára, a bártfai kir. adóhivatal a tanító felesége kezéhez fizesse ki.

Fizetésekiegészítés. A m. kir. vall. és közokt.-ü. miniszter az eperjesi ág. h. ev. polgári leányiskolánál működő *Morócs* Karolin tanítónő fizetésének 2200 kor.-ra való kiegészítésére 400 kor.-t és *Simkovic* Mária s-tanítónő fizetésének 1400 kor.-ra való kiegészítésére 820 kor. államsegélyt, továbbá *Vrabely* Rezső kishársi gör. kath. elemi isk. tanító fizetésének 1000 kor.-ra való kiegészítésére 472 kor.-t engedélyezett államsegélyként.

Iskola-bezáratás. A *gerébi* gör. kath. elemi iskola — a községben a tankötelesek között nagyobb mérvben fellépett vörheny-járvány miatt — bizonytalan időre bezárattott.

Szabadságolás. A m. kir. vallás- és közokt.-ü. miniszter *Török* Lajos bártfai áll. el. iskolai igazgató-tanító részére — betegsége folytán — a jövő évi január végeig terjedő szabadságot engedélyezett. Osztályának vezetését a szabadságidő alatt *Ludroviczky* Mária helyettes-tanítónő látja el. — *Patocska* Johanna singléri áll. el. isk. tanítónő — ugyancsak betegsége folytán — a jövő évi január 15-ikéig nyert szabadságot. A helyettesítésével *Kranitz* Irén okl. tanítónő lett megbízva.

TESTEDZÉS.

Czéllovás. Az ETVE keretében december 1-jével új czéllovó tanfolyam indul meg, a melynek vezetésére *Gyalay* Gábor m. kir. honvédszázados van kijelölve. A tanfolyam elméleti és gyakorlati részt ölel föl. A minden téli hónapban megejtett fegyverismeret és 20—20 gyutacslovásen kívül tárgy a hadsereg-szervezet, annak tagozása, a védőkötelezettség, hadtörténelmi példa (az 1849. branyiszközi ütközet, az orosz-japán háborúból vett példák), térképek, tereptan stb. ismertetése.

Minden tagnak 100 drb. gyutacs-töltény áll rendelkezésére. Minden lövés a lölapba azonnal bevezetendő. A czéltárgy meghatározása lövő elért ügyessége szerint változik. Az I. sorozat támczéláblára lövendő 15 X távolságról. A további sorozatok elsősorban különféle testhelyzetekben lesznek kilőve alaktámczéláblára, azután fokozatosan 5—5 lépéssel növekvő távolságra 40 X-ig. Csak megfelelő eredmények után lehet fokozatosan kisebbitett alaktámczéláblákra lövetni. A czéltárgy nemét, távolságot és a testhelyzetet az oktatás vezetője állapítja meg. A 10 utolsó töltényt azok használhatják fel harcszerű egyes lövésre, a kik különben megfelelő eredményt értek el. Minden lövő neki kiutalt puskáit tartozik löni (a puská száma a lölapon.) Támpontok az éles-tölténnyel való lövéshez: Minden tag 30 drb. éles-töltényt kap. Az elemi lőtérén éles-tölténnyel csak azok lőhetnek, kik a gyutacs-lövésnél megfelelő eredményt értek el s gyakorlatilag is megfelelően vannak kiképezve. A gyakorlatok egyik számáról a másikra azok térhetnek át, akik a föltételeknek

megfeleltek vagy öt lövést tettek. A 7., 8., 9. sorozatoknál az 1—6. sorozatban megtakarított töltények használatnak fel.

Vívás. Az ETVE vívótanfolyama már a második hó a lépett s a kik szorgalmasan látogatták az új rendszerben folyó tanítást, már szembetűnő haladást értek el. Az új rendszerű olasz-magyar vívás főaját-sága, hogy a támadás karmozdulatai egy pillanattal a láb és test mozgását megelőzik s így a védő felet inkább belekényszerítik a szándékolt helyzetbe. Felkérjük a t. tagtársakat, hogy a jelenikezettek minél pontosabban járjanak a gyakorlatokra. Egyszersmind szolgáljon tudomásul, hogy az aláírottak a tanfolyamról ki nem léphetnek, a mester fölmentést senkinek sem adhat. A vívótanfolyam miatt a tornaórák csak január elején kezdődnek. Erről külön értesítés lesz.

IRODALOM.

Új könyvek.

Kaphatók MOLNÁR JENŐ eperjesi könyvkereskedésében.

Műveltség Könyvtára. X. kötet. (Magyarország története.) Darwin: «A fajok keletkezése», I/II. Szász János: «Védjegy jogi döntvénytar», első kötet. Heltay: «Az utolsó bohém». Kenedy: «100 eset az életből». Mikszáth-Almanach 1912. évre. — *Zeneművek*: Weiner: «Már én arról nem tehetek» (kuplé). Zerkovitz: «Asszonykám, adj egy kis kimenőt». Zerkovitz: «De mégis legszebb nálunk Pesten». Zerkovitz: «Búcsú egy szép asszonytól».

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes-hévívíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hőlgyek és urak részére. Tű-ök-, kő- és márványfürdők; hőlégy-, szénsavas- és villamos-vízfürdők. A fürdő kitűnő eredményt hozhat a szűz csúsz bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedíj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Felölös szerkesztő:

Dvortsák Győző.

Kiadótulajdonos:

Kösch Árpád.

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, közsvenynél, cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór- és Lithium-tartalmu gyógyforrás

SALVATOR

kitűnő sikerrel használtatik.

Kiváló óvszer a vörhenynél (scarlatina) fellépő vesebántalmaknál.

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, akik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgsavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Elsőrangú gyógyvíz és diétetikus ital.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
1/4 "	40 "
1/8 "	48 "

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
1/4 "	7 "
1/8 "	9 "

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Gyönyörű karácsonyi ajándék! :: Egy kitanított madárka.

Fütyöli a «János vitéz»-ből: «Egy rózsaszál szebben beszél...» című dalt, parancsszóra bármikor, még «jél» vagy «világításnál is!» Ára 200 korona.

Szilvássy Lajos, Eperjes, Fő-utca 90.

6743—1911. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhíré teszi, hogy Ondira András és társai, valamint Halmos Bertalan csatlakozott végrehajtónak, *Szokolovics Jánosné* végrehajtást szenvedett elleni 680 kor. és 152 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében *Mészáros Mihály* utóajánlata folytán az eperjesi kir. törvényszék és a lemesesi kir. járásbíróseg területén levő:

a sároskislalusi 66. sz. tjkvben A. I. 1. sor., 48. hr., 36. öi. sz. ház- és kertből, 3. sor., 716. hr., 4. sor., 717—719. hr. sz. közös erdő- s legelőilettől B. 16. 21. szerint Szokolovics Jánosné sz. Marczin Mária nevének álló, 1131 kor.-ra becsült ingatlanaira az utóajánlatot tevő által felajánlott ígérethez képest 1244 kor. 10 fill. kiküldési árban az újabb árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1912. évi január hó 5-ikén délelőtt 10 órakor Sároskislalusi községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsúrának 10%-át, vagyis 113 kor. 10 fill.-t készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál való előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni, és a bánatpénzt a Végr. Novella 25. §-a értelmében kiegészíteni.

Kir. tvszék Eperjesen, 1911. november 13-ikán.

Suhayda s. k.

kir. tvszéki bír.

A kiadmány hitelül: Klein Béla, kir. tvsz. tkvvezető.

6758—1911. tkvi szám.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Az eperjesi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhíré teszi, hogy Jurus Zsófia szinyeújfalusi lakos végrehajtónak, *Oboczki András* megyei lakos végrehajtást szenvedett elleni 204 kor. tőkekövetelés és járulékaik végrehajtási ügyében az eperjesi kir. bíróság és az eperjesi kir. törvényszék területén levő és Megye községben fekvő:

a megyei 48. sz. tjkvben A. I. sor., 42. hr. sz. alatt foglalt üres beltelekből B. 16. szerint Oboczki András nevének álló talajhasznélvezeti jutalékára 4 kor.,

a megyei 49. sz. tjkvben A. I. 1.—6., 8—15. sor., 61/a., 121., 246., 270., 332., 355., 450., 495., 567., 578., 618., 750., 776. 804. hr. sz. alatt foglalt ré zletekből B. 10. szerint ugyanannak nevének álló jutalékára 603 kor. kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1912. évi január hó 2-ikén d. e. 10 órakor Megye községében megartandó nyilvános árverésen a Vhnovella 25. és 26. §-ai értelmében el fog adatni

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül 40 fill.-t, 60 kor. 80 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, s a bánatpénzt a Végr. Novella 25. §-a értelmében kiegészíteni.

Kir. tvszék Eperjesen, 1911. november 14-ikén.

Suhayda s. k.

kir. tvszéki bír.

A kiadmány hitelül: Klein Béla kir. telekkönyvvezető.

6899—1911. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonata.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhíré teszi, hogy a Bernát Jánosné sz. Gazdacskó Mária végrehajtónak, *Varga Tamásné* sz. Fedor Anna végrehajtást szenvedett elleni 600 kor. tőkekövetelés és jár. végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék és járásbíróseg területén levő és Tótszék községben fekvő:

a tótszéki 170. sz. tjkvben foglalt A. I. 1.—11. sor., 305. 338/15., 338/25., 338/46., 364/15., 366/15., 351/9., 352/10., 348/9., 347/6., 361/a. hr. sz. ingatlanokból B. 5. sorszám alatt Varga Tamásné sz. Fedor Anna nevének álló jutalékára 780 kor. kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1912. évi január 27-ikén délelőtt 10 órakor Tótszék községében megartandó nyilvános árverésen a Vh. novella 25. és 26. §-ai értelmében el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül 78 kor.-t készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, s a bánatpénzt a Vhn. 25. §-a értelmében kiegészíteni.

Kir. tvszék Eperjesen, 1911. november 18-ikán.

Suhayda s. k.

kir. tvszéki bír.

A kiadmány hitelül: Klein Béla kir. tkvvezető.

Ügyes fodrásznő ajánlkozik jutányos

árak mellett: Le-
vekre választol
és kozmetikus Szereket küld ::

özv. Kucsera Károlyné, Eperjes, Fő-utca 14. sz.

Téli menetrend.

Érvényes 1911. évi október 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:			
Orló	i.	915 de	215 zu — 800
Lubotény	é.	920	222 — 808
Pusztamező	—	936	241 — 822
Krivány	—	951	257 — 840
Héthárs	—	956	303 — 846
Héthárs	i. 1030	630 r 958	307 — 850
Roskovány	é. 1037	637	1003 — 855
Vörösalma	—	642	1006 — 902
Pécsújfalu	—	648	1011 — 908
Kisszeben	—	657	de 1018 — 918
Orkuta	—	703	1022 — 922
Osztópatak	—	710	1028 — 930
Nagysáros	—	720	1037 — 940
Eperjesvár	—	730	1046 — 950
EPERJES	é. 1133	735	1050 — 955

kivonat.

atóság közhírré Halmos Bertalan... kivétel és jár... utóajánlata foly... kir. járásbíró

kor. 48. hr., 36... 717-719. hr. sz... rint Szokolovics... kor-ra becsült... ott ígérhet ké... árverést elren... 1912. évi január... házában megtar... kiküldési áron

tan becsárának... vagy óvadék... letenni, vagy az... pénznek a bíró... zabállyal elis... Novella 25. §-a

ikán. Sahayda s. k., kir. vszéki bír., ügyvezető.

tételek. atóság közhírré végrehajtatónak, előelleni 204 kor... gyében az eper... területén levő

r. sz. alatt fog... drás nevén álló

15. sor., 61/a., 578., 618., 750.,... szerint ugyan... ási árban az ár... ingatlan 1911... községházánál... 25 és 26 §-ai

enzül 40 fill.-t, épes értékpapi... zt a Végr. No...

ikén. Sahayda s. k., kir. vszéki bír., ügyvezető.

nata. atóság közhírré ária végrehajta... ajtást szenvedő... ási ügyében az... tületén levő és

11. sor., 305., 352/10., 348/9.,... am alatt Varga... a 780 kor. ki... a fentebb meg... zeltől 10 órákor... s árverésen a... adatni. Enzül 78 kor-t... an a kiküldött... §-a értelmében

ikán. Sahayda s. k., kir. vszéki bír., ügyvezető.

jutányos... llett: Le... válaszol... t küld ::... tca 14. sz.

nd. 1-től.

st: 800, 806, 822, 840, 846, 850, 855, 902, 908, 918, 922, 930, 940, 950, 955

Table with columns for location (Budapest, Miskolc, Kassa, etc.) and values for different dates (naponta, 1208, etc.).

Budapest—Eperjes—Orló:

Table with columns for location (Budapest, Miskolc, Kassa, etc.) and values for different dates (1000, 142, etc.).

Table with columns for location (Eperjes, Nagysáros, Orkuta, etc.) and values for different dates (445, 451, etc.).

Eperjes—Bártfa:

Table with columns for location (Eperjes, Sebeskellemes, Alsósebes, etc.) and values for different dates (628, 636, etc.).

Bártfa—Eperjes:

Table with columns for location (Bártfa, Kolossó, Hertnek, etc.) and values for different dates (540, 548, etc.).

Szepesség felé indul a vonat:

Table with columns for location (Eperjes, Abos, Margitfalva, etc.) and values for different dates (448, 514, etc.).

231-1911. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. járásbírósnak 1911. évi 6485. sz. végzé e következtében hivatalból képviselt özv. Bojárssky Róbertné javára 100 kor. s jár. erejéig 1911. nov. hó 1-jén foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2500 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 250 öl tüzelőfa nyilvános árverésen eladotnak. Mely árverésnek a girálti kir. járásbírósnak 1911. évi V. 41/2. számú végzése folytán 100 kor. tőkekövetelés, ennek esedékes kamatai és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig Girálton a «Sire pol.» erdőben leendő megtartására 1911. évi december hó 11-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-czikk 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Girált, 1911. november 27.

Grünberger Mór, kir. bír. végrehajtó.

6843/1911. P. szám.

Hirdetmény.

Az eperjesi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Jakabföldre község által állami elemi iskola céljára szükségelt és a jakabföldi 60. sz. tjkben Pollacsek Manó tulajdonánál felvett 40 hr. sz. ingatlanra az 1881. évi XLI. t.-cz. 46. §-a szerinti kártalanítási eljárás folyamatba lett téve s annak első tárgyalására 1911. évi december 11-ik napjának d. e. 10 órája Jakabföldre községébe a helyszínre kitűzetett.

Az eljárásnál leendő megjelenésre az összes érdekeltekkel azzal idézettek meg, hogy a távollévő és ismeretlen helyen tartózkodók részére dr. Both Tamás eperjesi ügyvéd mint ügygondnok kineveztetett, s hogy az érdekeltek elmaradása a kártalanítási eljárást s a határozathozatalt az 1881. évi XLI. t.-cz. 46. §-a szerint nem gátolja.

Kir. törvényszék Eperjes, 1911. november 8.

Jeney s. k., kir. t. jegyző.

Debreczeni, zsirnak való SZALONNÁT a legjobb minőségben és legjutányosabb áron Móricz Ferencz hentesárú-nagykereskedő cég, DEBRECZEN, bármilyen kis mennyiségben is szállit. 32-éves cég. ARJEGYZÉK INGYEN.

LOSONCZON, a város legforgalmasabb helyén egy 40 év óta fennálló s azóta virágzó

péküzlet családi okokból bérbeadó :: :: esetleg házzal együtt (emeletes, sarok) eladó. Bővebb értesítést ad özv. Sántha Zsigmondné, tulajdonos.

A Kassai-út 22. sz. házamban a földszinti lakás és kert bérbeadó. Özv. Gasch Jánosné.

SALVATOR

GUMMI SARKAK VILÁG CZIKK UTÓLÉRHEZETLEN TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.

5832-1911. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Dr. Horovitz Gyula eperjesi ügyvéd által képviselt m. kir. államkincstár végrehajtatónak, Gocsmánovszki Pál és Miklós orlóndreókai lakos, végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 152 kor. 88 fill. tőke, ennek 1906. évi december hó 31-ikétől járó 5% kamatai, 3 kor. 60 fillér eszményi bélyeggel együtt 11 kor. 30 fill. eddigi, 3 kor. 30 fill. eszményi bélyeggel együtt 17 kor. 30 fill. jelenlegi és a még felmerülő költségek kielégítése végett az orlóndreókai

1. 149. sz. tjkben A. I. 1-5. sorsz. alatt fölvert váltásg-köteles majorsági zsellérbirtokhoz kiosztott és B. 1. sorsz. alatt Gocsmánovszki Miklós nevére írott (1295-1306/12.) hr. számú házra, (1295-1306/14.) hr. számú ház- és udvarra, (1295-1306/19.) hr. sz. csúrré, 1268/5. és 1268/6. hr. sz. pinczékre, a 300 korona;

2. 150. sz. tjknyben A. I. 1-3. sorsz. alatt fölvert váltásg-köteles majorsági zsellérbirtokhoz kiosztott és B. 1. sorsz. alatt Gocsmánovszki Pál nevére írott (1295-1306/15.) hr. sz. ház- és udvarra, (1295-1306/16.) hr. sz. csúrré és 1268/7. hr. sz. pinczére a 300 korona és

3. 151. sz. tjknyben A. I. 1-2. sorsz. alatt fölvert váltásg-köteles majorsági zsellérbirtokhoz kiosztott és B. 1-2. sorsz. alatt Gocsmánovszki Miklós és Pál nevére írott 1269/16. hr. sz. szántóra és 1330/2. hr. sz. szántóra a 125 korona becs- és kiküldési árban azzal a megjegyzéssel, hogy ezen ingatlanokat 1092 kor. váltásg-tőke egyetemleg terhel, elrendeltetik és az, valamint a megállapított feltételek ezennel közhírré tételnek.

Az árverés 1912. évi január hó 13-ikán d. e. 11 órákor fog megtartatni Orlóndreóka községházában a következő ügy a tkv. hivatalban, mint az illető község előjáróságánál kifüg-gesztendő és megtekinthető feltételek mellett.

Arverezni szándékozók tartoznak a kiküldési ár 10%-át, készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez lefizetni.

Kir. jbróság mint tkvi hatóság.

Kisszeben, 1911. november 6.

Patocska s. k., kir. jbró.

A kiadmány hitelül: Hegedűs Győző kir. tkvvezető.

Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára, kolozsvári jogi-vizsgákra

rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít dr. POLCZ REZSÓ ügyvéd Kolozsvár, Egyetem-u. 7. szám alatti jogi-szemináriuma s jogalkalmazást tanító intézete. Ügyvédi vizsgára kizárólag ügyvéd-szakerők ké-szíteneek elő.

LAKÁS KIADÓ. Bethlen Gábor-utcza 11. számú

házban 2 szoba, konyha, előszoba, ka-mara, pincze stb., 1912. január 1-jétől kiadó. :: Tudakozódni lehet Onderik András építőmesternél, Tompa Mihály-utcza 4. szám alatt.

Csak a minőség

révén lett világhírű a valódi

PALMA kaucsuk-cipősarok

Palma kaucsuk ágybetét minősége elsőrangú

A higienikus

A VILÁG LEGJOBB TEÁI:

Az angol király szállító.
KÜLÖNLEGESSÉG:
„Kingdom-Blend“
az angol király five o'clock teája.

UNITED TEA COMPANY LONDON

A walesi herceg szállító.
„U. K.“-TEÁK
rendkívül kiadók és aromatikusak.

Főraktár: BEIN SIMON. és KLEIN JENŐNél, Eperjes.

EREDETI SINGER
családi varrógépek
a legtokéletesebbek!

Csakis czégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk

Singer Co. varrógép-részvénytársas.
Eperjes, Fő-utca 110. sz.

Egy a fehérműtöméshez való utasítást tartalmazó füzet bárkinek ingyen kiadatik.

A NŐI IPARISKOLÁBAN

január elsején nyílik meg a ruhavarró-tanfolyam, melyre beiratkozások már most elfogadtatnak.

Karácsonyi kézimunkákhoz kezdett és kész munkák, valamint minden kellék kapható.

Felvétetik még 3-4 ingyenes növendék.

Modern előnyomda.

Fénykép- és képkeretek

legizlésebb kivitelben

SCHUSTEK NÁNDORNÁL
Eperjes, Fő-utca 99. szám alatt.

Vadászokhoz!

Megvételre keresek egy kifogástalan jó vaddisznós kutyát.

Szíves ajánlatok *Bacsó Géza* címre *Facsádra* intézendők.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörös és gyomorhév, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beuörzölési szer köszvény, csúz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy óozott eredeti üveg ára 2 kor. Moll-fele gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apólasára 4gy gyermekek, mint felnöttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mollett teljesítotnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

A ki legjobban szerkesztett, teljesen független, nagy, előkelő napilapot jártni óhajt, :: fizesse elő

Az Ujság-at!

Vasárnap: «Asszony», «Gyermek» melléklet.

Előfizetési árak:

Egy évre K 28.—	Az Ujság terjedelme rendszeren 32—36—40 oldal.
Félévre K 14.—	Vasárnap és ünneppapokon
Negyedévre 7.—	
Egy hónapra 2.40	80—100—200 oldal.

Megrendelési czím:
AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA
Budapest, VII., Rákóczi-út 54. sz.

Nyersolaj-Szivógáz-Diesel-Benzin-MÓTOROK
ÉS LOKOMOBILOK.

Gyors szállítás.
Kedvező fizetési feltételek.
Messemenő jótállás.

DREZDAI MÓTORGYÁR RÉSZV.-T.
Németország legrégibb, legnagyobb mótorgyára.

Vezérképviselő:
Gellért Ignác és Társa
Budapest, V., Koháry-utca 4.
(Alkotmány-utca sarok.)

Még csak néhány napig.

Húzás már 1911. deczember 14-ikén.

Ezen XXIX-ik magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték

főnyereménye 200,000 K készpénzben.

Az összes nyeremények összege 475,000 korona készpénzben.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottóközvetítő igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdében és váltóüzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld a magy. kir. lottóközvetítő igazgatóság.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzölésnek bizonyult köszvényénél, oszúznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt beuásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **D. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“**, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az etvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR“ GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17

Eger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógytárakban és Pálesch Árpád drogueriájában. **Bártán:** Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.